

Balbuzard en de sleutels van de kennis

Tekst :

Marie Dielemans
Myriam Dielemans

Illustratie :

Muriel Dielemans

Vertaling:

Johan Deconinck

Beste collega's, beste ouders

Via dit verhaal zullen de kinderen ontdekken dat de huidige opwarming van het klimaat abnormaal is en nauw verbonden met de industriële revolutie die in het begin van de 18^e eeuw begon. Het is duidelijk dat de mens verantwoordelijk is voor deze omwenteling.

De kinderen leren via dit verhaal enkele van de meest nefaste gevolgen voor de mensheid en krijgen een hint om hun levensgewoonten te veranderen. Ze leren o.a. dat het ijs, door glaciologen bestudeerd, een geheugen van het klimaat is terwijl de luchtballen die ze bevatten een geheugen zijn van de samenstelling van de atmosfeer.

En tenslotte, zullen ze zich kunnen verbazen op welke manier deze luchtballen uiteindelijk ontdekt werden.

Pedagogische wenken

Dit verhaal zou kunnen in verband gebracht worden:

- met de lessen wereldoriëntatie over de ontdekking van de industriële revolutie (b.v. de eerste stoommachine, de eerste spoorweg, enz.). "Balbuzard en de sleutels van de kennis" zal u helpen het thema van de huidige gevolgen van die grote omwentelingen onder de loep te nemen en de kinderen te laten op pad gaan in hun verbeeldingswereld zodat ze een betere toekomst voor deze planeet kunnen voorstellen;
- met de lessen wereldoriëntatie rond het thema zand- of ijswoestijnen;
- met de sneeuwklassen, bijvoorbeeld door het zien van gletsjers, en aandacht te vestigen op de manier hoe ze tot stand gekomen zijn, de broosheid en het nut ervan (bijvoorbeeld als drinkwater aan de basis van het Himalayagebergte).
- met het zoeken naar de taken van een wetenschapper. Het beroep van glacioloog en de wetenschappelijke onderzoekswerken die ermee gepaard gaan worden hier op een luchtige manier aangeraakt;
- met actualiteitslessen rond overstromingen of grote milieucongressen over onze planeet;

maar ook,

- met 'filosoferen met kinderen': de burgerlijke verantwoordelijkheid en zelfs vriendschap. Komen hier aan bod

Het is echter belangrijk dat elke activiteit eindigt met het voornemen van het kind om, vanaf nu, een uitvoerbare daad te stellen om onze planeet te beschermen. Elk kind moet leren begrijpen dat ook hij/zij een klein beetje verantwoordelijk is en dat door het geheel van alle daden ons in staat zal stellen onze planeet te beschermen.

Wat meer over de verschillende figuren die in het verhaal voorkomen:

- **Claude** is de voornaam van Professor Lorius, Franse glacioloog en klimatoloog. In 1957 bracht hij, samen met twee reisgenoten, een hele winter door op Antarctica, op de verafgelegen Franse basis Charcot (een onder de sneeuw bedolven barak).

Daarna, tussen 1960 en 1980, nam hij deel aan meer dan 20 poolexpedities en ontdekte zo de bergketen die dwars door Antarctica loopt. Eén van deze bergen draagt trouwens zijn naam "Mount Lorius".

Tijdens een overwintering in Adélie Land (Antarctica) in 1965, deed hij een belangrijke ontdekking. Toen hij een ijsblokje (een restje van zijn ijsboringen) in zijn whisky dropte, merkte hij op dat er luchtbelletjes uit het ijs borrelden. Hij besliste die dan maar te bestuderen. Deze ontdekking en de verdere onderzoeken hebben tot belangrijke inzichten geleid over de klimaatsevolutie op Aarde.

Voor al zijn onderzoeken en belangrijke wetenschappelijke ontdekkingen doorheen zijn loopbaan kreeg Claude Lorius tal van onderscheidingen over de hele wereld waaronder deze van "Blue Planet" in 2008.

Claude Lorius wil hierbij ook aandacht vestigen op de invloed van de menselijke activiteit op het milieu.

- **"Balbuzard"** is de naam die wij in dit verhaal geven aan de visarend die de "hoofddrol" speelt. Het is een arend van middelmatige grootte (50 à 60 cm) die zich bijna uitsluitend met vis voedt, vandaar de naam "visarend".

Hij wordt een dertigtal jaar oud. Zijn rug is donker bruin tot bijna zwart en zijn borst helemaal wit. Hij beschikt over uiterst sterke vingers met lange klauwen. Kenmerkend is zijn omkeerbare buitenvinger, wat het vangen van zijn prooien vergemakkelijkt.

Wat ik moet onthouden:

Anthropoceen is het woord gebruikt door sommige wetenschappers om de nieuwe periode van de geschiedenis van de Aarde aan te duiden die op het einde van de 18^e eeuw begon met de industriële revolutie. Dit woord betekent “tijdperk van het menselijke” want sinds het begin van deze periode gebruikt de mens de fossiele energiebronnen –kolen, aardolie en gas - op een overdreven manier zodat het natuurlijke evenwicht van het klimaat uit balans geraakt.

Een **ijskern** is een lang ijsstaal in de vorm van een cilinder die door boring uit de ijskap gehaald wordt. De wetenschappers bestuderen deze ijskernen want het ijs bevat een geheugen van het klimaat en de luchtbellen die er in opgesloten zitten zijn een geheugen van de samenstelling van de atmosfeer.

Voorstel van activiteitsschema

- het verhaal vertellen
- discussiëren met de kinderen om ze te laten ontdekken wat de opwarming van het klimaat veroorzaakt op het gebied van de ontregelingen op de wereld en ze de daden laten vinden die ze zelf kunnen stellen om de gassen te verminderen die het broeikaseffect veroorzaken;
- uitvoeren van bijhorende activiteit: maak je eigen ijskristal
(zie http://www.contespedagogiques.be/cristal_de_glace_pg1.html)
- uitleggen dat elk ijskristal de daad voorstelt die ze beloven te zullen stellen.
Elk kind dat het wenst komt dan één of meer kristallen kleven op een blauw bord (dat de zee voorstelt). Samen kunnen we zo het smeltende pakijns opnieuw vormen. Daarna wordt zeehonden als versierelement aan het bord toegevoegd
(zie http://www.contespedagogiques.be/dessin_disque_phoque_1.html)

Het is nu al drie dagen dat de jonge Visarend ronddoolt.

Hij heeft niets gegeten en moet zich helemaal alleen weten te redden. Zijn ouders hebben er zo over beslist en hem dan maar achtergelaten.

Balbuzard was immers te trots geweest om te luisteren naar de wijze lessen van zijn ouders. In plaats daarvan droomde hij liever van de onmetelijke avonturen die een visarend allemaal kan beleven.

Nu was het te laat! Maar toch herinnerde Balbuzard zich vaag hoe je een vis moet vangen: je duikt in één stoot naar beneden, richt je klauwen naar voren en verdwijnt zelfs eventjes onder water, om dan weg te vliegen met de kop van je slachtoffer pal in de wind.

Uitgehongerd en helemaal alleen vloog hij over de uitgestrekte watervlakte op zoek naar een prooi.

Plots dook hij vol moed met zijn poten voor zich uitgestrekt, klampte zich vast aan een joekel van een vis ... maar zonk weg in het water zonder zijn neusgaten dicht te knijpen.

Met een laatste krachtinspanning bereikte hij toch nog de oppervlakte. Maar omhoog vliegen, dat kon hij niet. De vis was te zwaar.

Balbuzard verdronk...

In volle wanhoop slaakte hij een noodkreet, die zich over de uitgestrekte zee verspreidde.

- Tcherik, tcherik!

Dit "ge-tcherik" bereikte het oor van Claude, de ijsspecialist. Claude was ijverig grafieken aan het bestuderen bij het licht van zijn rode lantaarn op het dek van zijn onderzoeksschip.

Snel als de bliksem rende Claude naar zijn vissersnet dat toevallig op het dek rondslingerde. Op een hoogst handige manier redde hij Balbuzard van een zekere verdrinkingsdood.

- Wat een gulzigaard! dacht Claude met een beetje weerzin toen hij de reusachtige vis in de klauwen van de visarend zag.

Toen hij echter opmerkte hoe jong de vogel wel was, besloot hij snel om het dier te redden. Hij bracht Balbuzard op een rustige plaats waar hij weer op krachten kon komen en zijn eerste grote vangst kon verorberen.

De volgende dagen was Balbuzard zo bang zijn schuilplaats te verlaten dat Claude een list moest bedenken om de visarend terug tot vissen aan te zetten en hem zijn vrijheid terug te geven.

Balbuzard had graag bij zijn redder willen blijven, maar de boot was op weg naar barkoude oorden waar een visarend niet kan overleven. Hij legde zijn mooiste pluim neer naast de rode lantaarn van zijn beschermer en spreidde zijn geknikte vleugels, terug het oneindige luchtruim in.

- Wat een sukkel! riep een vogel hem toe, hoog in de lucht.
- Je zou je moeten schamen! opperde een andere.
- Kijk eens, wat een bangerd! kwam er uit de snavel van nog een andere terwijl hij op hem spuwde.

En zo gingen nog vele anderen verder...

Balbuzard dook weg van schaamte en vond een schuilplaats waar hij de vrije loop aan zijn tranen gaf.

De wind die alles hoorde, voerde de roddels mijlen ver tot de top van de berg waar zijn neef, de Grote Steenarend, leefde.

- Deze Visarend heeft edelmoedige dromen. Ik mag hem best, die kleine! Hij heeft hulp nodig en die krijgt hij van mij. Vooruit!

En weg was hij.

Met een statige vlucht gleed hij recht naar de schuilplaats van Balbuzard. En tot ieders verbazing sprak hij deze woorden uit:

- Mijn beste neefje, als je het echt wil zal je in het diepste van jezelf de kracht vinden om te vliegen door weer en wind, over land en zee. Vlieg je stoutste dromen achterna en luister niet naar al die zuurpruimen.

Verstomd durfde Balbuzard hier niet tegen in te brengen.

De Grote Steenarend begon toen een brouwsel klaar te maken met zeer speciale kruiden.

Met de een slagpen uit zijn vleugel streek hij het goedje open op de kop van Balbuzard, die onmiddellijk in een diepe slaap wegzonk.

Merkwaardig genoeg verstond Balbuzard hij bij het ontwaken de taal van de mensen. Dat maakte hem zeer gelukkig.

Op datzelfde ogenblik kwamen Claude en zijn twee reisgezellen aan in Sneeuwland. Een pietluttige en verafgelegen barak, onder een dikke pak sneeuw, zal hun huis en laboratorium worden in deze ijswoestijn waar de zon zich zes maanden lang niet meer zal laten zien.

Niemand zou ooit Claude terugvinden ware het niet dat een jonge ongehoorzame Sneeuwstormvogel het aangedurfd had zich te wagen daar waar geen enkel ander dier ooit geweest was.

De wind, als grote kletskous, spreidde snel het nieuws rond. Ook Balbuzard hoorde het en ving vol trots zijn grote zoektocht naar zijn beschermengel aan.

Na een lange, uitputtende reis en rillend van de kou, kwam hij aan in het Land van het Eeuwige Ijs, toevallig daar waar de boot met de rode lantaarn aangemeerd lag.

Balbuzard werd warm ontvangen. Claude serveerde een reusachtige vis aan zijn gevederde gezelschap om te bekomen van zijn lange reis. En aan de rest van de bemanning een glas whisky om deze blijde gebeurtenis te vieren.

Hij hief zijn glas:

- Op je gezon...

en plots stopte hij. De ijsblokjes in zijn glas spatten letterlijk open. Talrijke luchtbelletjes kwamen uit het ijs en maakten van zijn whisky een bruisende drank.

Het was een magisch moment. Claude en zijn makkers waren allemaal getuige van een enorme wetenschappelijke ontdekking. Dat ijs bevatte luchtbelllen!

Claude die een supergeniaal wetenschapper was, wilde zo snel als het maar kon, een onderzoek doen naar wat er in die luchtbelletjes zat.

Na vele herhaalde experimenten meldde Claude vol trots:

- Dit is één van de sleutel die we zochten! Laat ons snel naar huis terug keren en er nog meer sleutels zoeken.
- Hik! Hik! Wat voor sleutels? brabbelde Balbuzard beneveld, want hij had de restjes vreemde drank uit alle glazen opgepikt.

In de daaropvolgende dagen was de boot gehuld in een heel ernstige onderzoekssfeer, waar nog weinig ruimte was voor gekke feestjes. En toch was niemand op zoek naar sleutels, zelfs Claude niet. Integendeel. Hij zat urenlang achter zijn microscoop of voerde lange telefoongesprekken met klimatologen over de hele wereld.

Nietsbegrijpend stak Balbuzard een pootje toe om mee te zoeken naar de sleutels, maar vond er geen. Ten einde raad droop hij terug af naar zijn schuilplaats en begon na te denken:

- Met die scherpe ogen van mij moet ik toch die fameuze sleutels van de kennis vinden!

En heel stilletjes vloog hij weg.

- Een sleutel drijft toch niet op het water! Ik moet richting land vliegen, dacht Balbuzard bij zichzelf.

Na lange dagen zoeken, echter, was er geen sleutel te bespeuren.

Moedeloos en met lege pootjes besloot Balbuzard even te verpozen. En met die felle hitte was het ook meer dan tijd.

- Oh! Wat is dat zand gloeiend heet onder mijn poten! En waar ben ik nu? jankte hij luidop.
- Je bent in de woestijn, antwoordde een langgerekt dier dat zich zigzaggend vooruit bewoog. Hier groeit er niets! Hier is er geen druppel water! En het is hier heet van 's morgens tot 's avonds. Als je dorst hebt, volg dan de dromedarissen; die stappen ongetwijfeld naar het land van de mensen.

Balbuzard was zo in vervoering bij het zien van dit prachtige landschap dat hij er bijna zijn opdracht bij vergat. Gelukkig bracht zijn dorst hem terug naar de werkelijkheid en besloot hij dan maar de raad van de slang te volgen.

Wonder boven wonder! Aan de ingang van het dorp stak een grote sleutel half uit het zand. Met enige opwindning trok Balbuzard die eruit en ging schuilen in de enige palmboom die hij zag om te genieten van zijn ontdekking. De welverdiende rust deed hem meer dan deugd.

Onder diezelfde palmboom zaten de ouderlingen van het dorp gehurkt te discussiëren. Zonder het echt te willen luisterde Balbuzard mee naar hun gesprek:

- De woestijn is opnieuw opgerukt, zei één van hen verslagen. Als het zo verder gaat bedekt het zand straks heel ons dorp. Het enige wat we dan nog kunnen doen, is vertrekken.
- Het is omdat het al lang niet meer heeft geregend! Het klimaat warmt op. Weldra kunnen we hier niet meer leven! antwoordde iemand anders.

Balbuzard vermoedde dat dit een echte ramp was. Claude, die geregeld contact had met klimatologen, zal zeker geïnteresseerd zou zijn om dit verhaal te horen. Balbuzard sloeg dan ook zo goed als hij kon al deze woorden op in zijn arendskopje en vloog er terug mee weg richting zee.

Maar toen hij de kust naderde, staken er hevige rukwinden op. In de verte zag Balbuzard een wervelwind recht naar de hemel opstijgen. Te laat! Tijd had hij niet meer om beschutting te zoeken. Hij werd opgeslorpt, de hoogte in.

- Strijden heeft geen zin, kreunde hij. Ik zie maar één oplossing: mijn vleugels spreiden en me laten meedrijven op de golven van de wind...

Zo kwam Balbuzard in een land aan waarvan hij de naam niet kende.

- Wat voor een vreemd land! Alles staat onder water. Enkel de daken van de huizen steken er nog boven uit. De bewoners besturen hier heel zeker onderzeeërs, dacht hij luidop.
- Maar neen! Dit is een prachtig land, vooral bij zonsondergang, antwoordde een kleurrijke papegaai. De mensen zijn gevlucht. Naar het schijnt is het omdat het klimaat warmer aan het worden is. Water heeft meer plaats nodig als het warmer wordt. Zo komt het dat het onopgemerkt mijn land binnenloopt, zich overal verspreidt en uiteindelijk alles vernielt. Als dat geen triestige zaak is!

Bij het zien van zoveel ellende besloot Balbuzard dan maar daar niet langer te blijven. Terloops graaide hij nog een sleutel mee die meegesleurd werd in een felle stroom. Dit stemde hem tot nadenken: twee sleutels – twee rampen. Was zoiets nog normaal?

Balbuzard wist echt niet meer waarheen. Hij nam dan maar een wat hogere vlucht en vond een windgolf waarop hij zich liet meedrijven. Hij voelde er zich veilig gedragen door zijn brede vleugels en sloot dan ook zijn ogen. Het vertrouwen was zijn piloot.

Toen hij na een tijdje zijn ogen weer open deed ontdekte hij prachtig besneeuwde bergtoppen. Maar wat was het hier moeilijk om adem te halen. Hij raakte in paniek.

- Wees niet bang, het is maar een kwestie van zuurstof; er is er hier wat minder. Je ademt een ietsje langzamer en alles komt weer in orde, zei een bekende stem. 't Is fijn dat je me nog eens komt bezoeken.

Naast Balbuzard zweefde zijn neef, de Grote Steenarend. Samen streken ze neer op een plaats met een schitterend uitzicht.

- Wat jammer! begon de Grote Steenarend. Zie je die gletsjer daar, die brede ijsstroom? Elk jaar smelt hij een beetje verder af. Straks blijft er niets meer van over. De mensen die in het dal wonen en het water ervan drinken zullen moeten vertrekken als ze niet willen sterven van de dorst. En steeds weer dezelfde reden: het klimaat is aan het opwarmen!
- Weeral het klimaat! Maar wat gebeurt er dan toch? reageerde Balbuzard plots met angst.
- Neem deze sleutel maar, zei de Grote Steenarend die de komst van zijn neef eigenlijk verwacht had. Vlieg in de richting van de zon en daar vind je Claude terug. Help hem een antwoord te vinden.

De Grote Steenarend streek weer een laagje van zijn speciale brouwsel over de kop van Balbuzard en zei:

- Jij en jij alleen krijgt de gave om de taal van de mensen te spreken en voor hen de deuren van de kennis te openen!

Trots als geen ander en met de drie sleutels vastgeklemd in zijn klauwen begon Balbuzard aan zijn weg terug. Alles verliep zo snel dat hij geen tijd had om te remmen en zo in dikke zwarte rookwolken terechtkwam die opwalmden uit de hoogovens van de talrijke fabrieken die hij overvloog.

Hij moest hoesten, niezen, snakke naar adem, maar zette moedig zijn weg voort. Hij vloog over uitgestrekte steden omhuld in dikke wolken vervuiling.

- Mijn mooie witte veren zien grijs van het stof en de sleutels wegen zo zwaar, zuchtte Balbuzard uitgeput.

Maar plots voelde hij dat hij de zee naderde. Dit zette hem aan om nog wat sneller te gaan vliegen en zo bereikte hij de oceaan midden in de nacht.

- Bouah! Wat een stank hier! dacht Balbuzard bij zichzelf en plots voelde hij de neiging in zich opkomen om te braken. Pootje baden in het frisse water, dat zal me deugd doen. Misschien ben ik te vermoeid.

Maar zodra hij het water aanraakte voelde hij een kleverige, stinkende olielaag aan zijn poten en aan zijn sleutels plakken.

In de verte zag hij het noodsein van een reusachtige olietanker. Toen pas begreep hij dat een gigantische olievlek de oceaan aan het bedekken was en dat was de schrik van alle dieren. Hij kon zijn tranen niet bedwingen bij de gedachte dat zoveel lekkere vissen in dit smerige goedje zouden rondzwemmen...

Hij zette zijn weg verder terwijl hij om zich heen schreeuwde dat er groot gevaar op komst was. Uiteindelijk vond hij de boot met de rode lantaarn. Alles leek er in een diepe nachtrust gedommeld.

Op het dek was iedereen in volle discussie. Er hing veel opwinding in de lucht.

- Hoera, 't is ons gelukt, de luchtballons hebben hun geheimen prijsgegeven!
Sinds lang vervlogen tijden zaten alle gassen van de atmosfeer erin gevangen. Eén ervan was kooldioxide, je weet wel, dat gas dat ze gebruiken om bruisende dranken te maken. In feite is het dat fameuze CO₂.
Dank zij deze luchtballons heeft mijn team een tabel kunnen opstellen dat aantoont hoeveel van dat gas aanwezig is in de atmosfeer tot bijna één miljoen jaar terug. Dat is toch geweldig, vind je niet? hoorde Balbuzard.
- En er is nog iets. Door die luchtballons heeft mijn team bovendien kunnen achterhalen hoe de temperatuur door de eeuwen heen geëvolueerd is. Dus, ook wij hebben een tabel kunnen maken! zei nog een andere wetenschapper trots.

Claude keek met bewondering naar de twee tabellen. Maar plots fronste hij zijn wenkbrauwen.

- Maar wacht eens even! Dat is meer dan verontrustend!
Kijk! De cijfers tonen aan dat de luchtballons, en dus de atmosfeer, sedert het jaar 1800 te veel kooldioxide bevatten. En tegelijkertijd warmt het klimaat op. Wat is er dan gebeurd? Wat is er dan in hemelsnaam veranderd op de wereld? constateerde Claude verontrust?

Toen dacht Balbuzard dat het tijd was om tussenbeide te komen. ZIJN sleutels zouden de oplossing brengen. Hij verliet dan ook zijn schuilplaats en ging gezwind in het midden van de groep staan. In zijn onhandige beweging stootte hij al het materiaal dat mooi opgesteld stond omver en gooide de met zwarte olie bekladde sleutels op tafel.

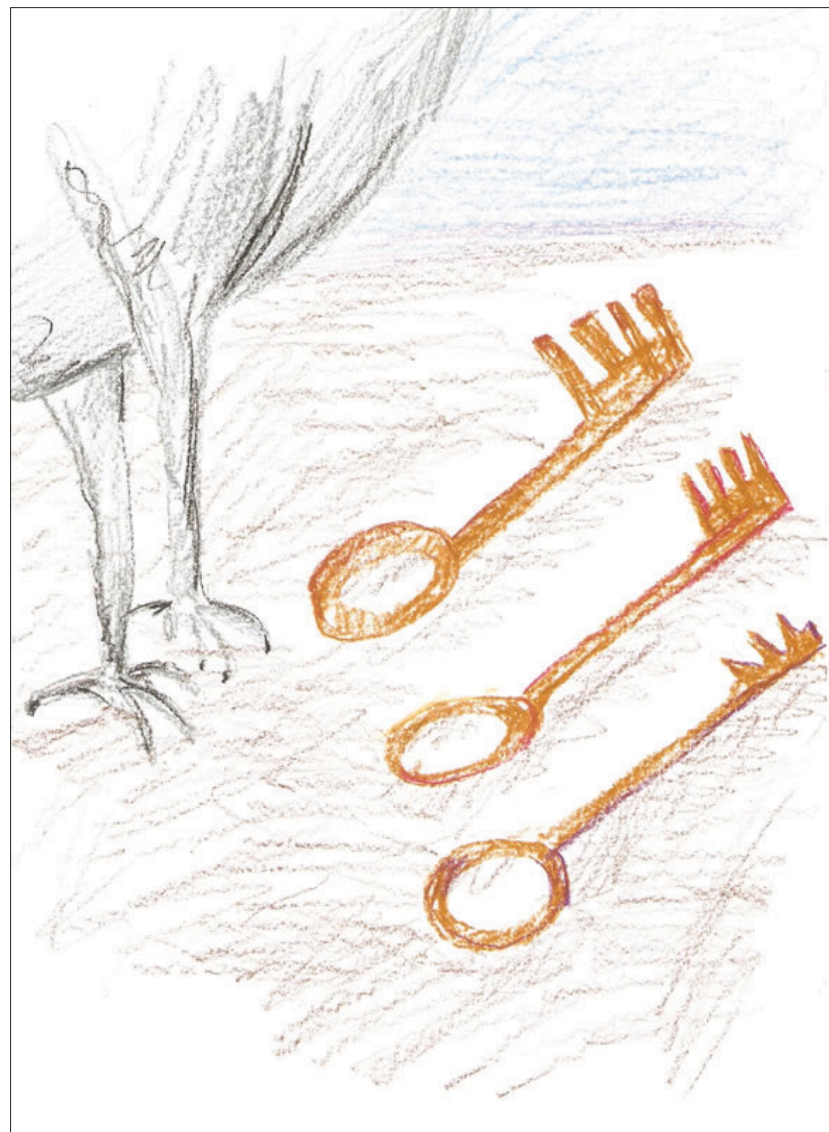
- Maar waar komt die vogel nu vandaan?! En waarom zijn zijn poten zo vuil? En zie eens onze grafieken, die zijn nu ook besmeurd.

Claude herkende hem.

- Kom, Balbuzard, je zal er beter uitzien na een stevige wasbeurt, zei hij, en hij nam Balbuzard mee naar de keuken om hem bovendien te verrassen met een flinke vis.

Balbuzard kon zijn bad maar matig appreciëren! Erger nog: Claude schrobde zijn veren af met een tandenborstel en verzamelde al het stof in een potje dat hij netjes naast zijn microscoop plaatste.

Maar Claude leek niet helemaal bij de zaak. Geduldig wachtte Balbuzard dan maar af totdat zijn vriend onder de rode lantaarn zou gaan zitten en zijn sleutels van de kennis zou zien.

Ondertussen probeerde hij zich heel diep te concentreren, want het was de eerste keer dat hij de taal van de mensen zou spreken. Plechtig legde hij de drie sleutels voor de voeten van Claude en sprak:

1. woestijn gaat vooruit – mensen vertrekken – klimaat te warm
2. zee stijgt – mensen vluchten – klimaat te warm
3. gletsjer smelt – mensen dorst – klimaat te warm

Claude stond aan de grond genageld van verbazing. Dank zij Balbuzard drong het bij hem door dat de opwarming van het klimaat ernstige gevolgen had over de hele wereld. DAT was het! Ja, nu wist hij het!

Tijdens de dagen die volgden trachtte iedereen op de boot te begrijpen waarom die kooldioxide, die normaal altijd aanwezig is in de atmosfeer, plots zo sterk gestegen was.

Balbuzard luisterde mee maar vond dit allemaal doodsvervelend.

- Dit onderzoek vraagt mij te veel energie. Ik ben dringend aan een pauze toe! zei Claude plots terwijl hij opstond.
- Eindelijk! riep Balbuzard.

En zonder op te letten vloog hij naar zijn vriend toe om hem een vispartij voor te stellen...
Maar, tik, pats, boem, ...

In zijn vlucht gooiden zijn brede vleugels alles omver wat ze aanraakten: balpennen, potloden, meetinstrumenten en zelfs het potje met het stof dat Claude op zijn pluimen verzameld had. Het spatte open in duizend stukjes, precies op de twee tabellen die nu zo belangrijk waren. Een ware ramp!

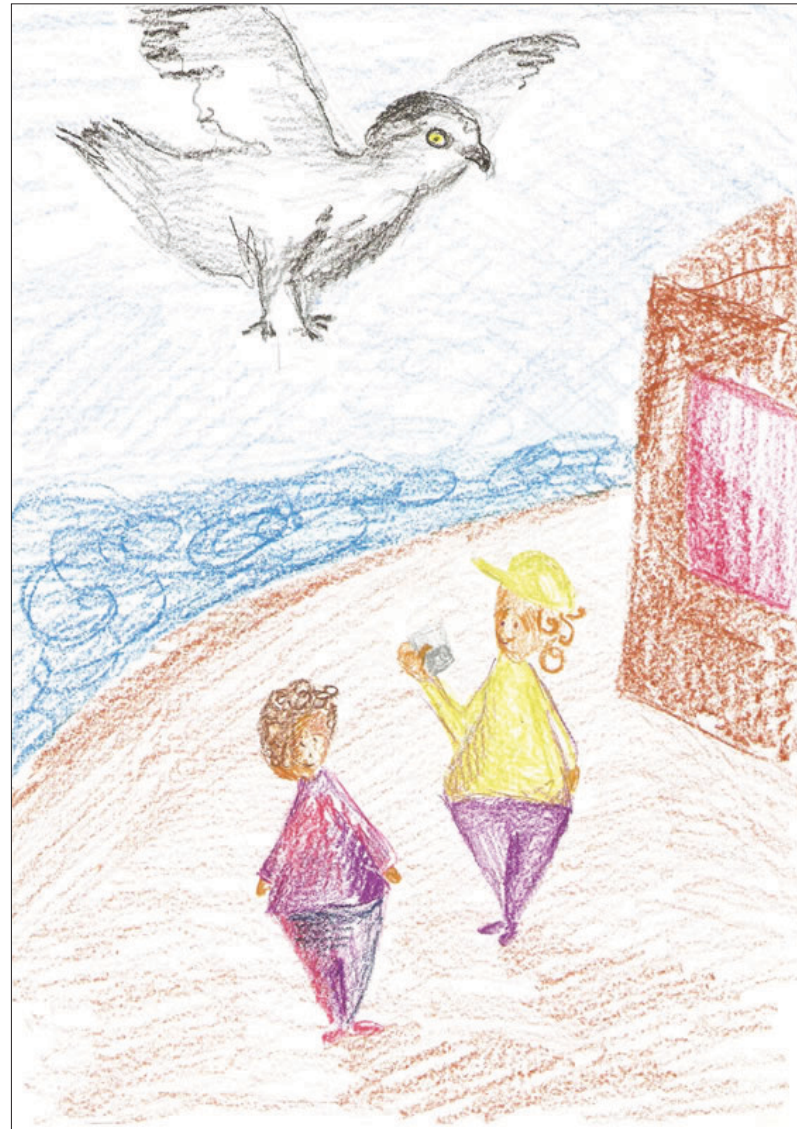
Diepbedroefd door al zijn flaters liet Balbuzard zijn kopje hangen. Een vreemde stilte hing in het labo. Claude verroerde geen vin. Hij leek een marmeren beeld starend naar de twee tabellen die nu helemaal met stof bedekt waren.

- Wat gebeurt er? Ben je ziek? vroegen zijn vrienden die kwamen aangesneld bij het horen van al dat lawaai.

Minuten lang heerste er een drukkende stilte. Claude antwoordde niet. Plots sprong hij recht:

- Balbuzard heeft het antwoord! 't Is Balbuzard die het gevonden heeft! Vlug een whisky voor iedereen! En met poolijsblokjes!

Balbuzard kon er maar niet achter komen wat hij precies gevonden had. Hij voelde zich alleen maar opgelucht en liet zich dan maar meeslepen door de feeststemming.

Toen de ijsblokjes openspatten in de glazen begon Claude met zijn verklaring:

- Het stof dat Balbuzard meegebracht heeft op zijn veren is het resultaat van de vervuiling die de mensen veroorzaken wanneer ze kolen en oliebrandstoffen verbranden.
- En dan? vroegen zijn gezellen in koor.
- Wel, wanneer je die grondstoffen verbrandt stoot je, naast stof, ook CO_2 uit in de atmosfeer. Het is dus de mens die het teveel aan CO_2 in de atmosfeer loslaat. En dat komt door de vervuiling.
- Maar 't is waar ook! zei iemand toen.
Weet je nog je lessen geschiedenis? Rond het jaar 1800 is de industrie begonnen zich te ontwikkelen. Om de machines te laten werken hebben de mensen veel kolen verbrand, daarna veel oliebrandstoffen en gas. Sindsdien is de stijging niet meer gestopt!
- Wij zijn dus allemaal verantwoordelijk voor wat er nu gebeurt, zei Claude met een beetje angst in zijn stem.
- Ik heb dus vervuilde whisky gedronken! zei iemand met afkeer.
- Maar er staat geen enkele fabriek in de woestijn en ook niet op de gletsjers, merkte Balbuzard op die nu de mensentaal wat beter onder de knie had.
- Mijn lieve Balbuzard, zei Claude, terwijl hij een sleutel vastbond aan zijn poot om hem het belang van deze ontdekking te doen begrijpen, je mag niet vergeten dat de aarde maar één enkele atmosfeer heeft en maar één enkele oceaan. En dat de vervuiling geen grenzen kent.

Balbuzard was trots op zijn juweel en vloog er hoog de lucht in om iedereen zijn sleutel te laten zien. De sleutel schitterde in de zon.

Het was al laat toen hij weer terugkwam. Op het dek wachtte Claude hem op. In zijn hand hield hij een etui met daarin een opgerold papier.

- Morgen, zei Claude, heeft er heel ver van hier een uiterst belangrijke bijeenkomst plaats. Jij alleen kan op tijd aanwezig zijn om de wereld te waarschuwen van wat er allemaal gebeurt. Red de planeet, Balbuzard! Schud de wereld wakker!

Balbuzard die zelf gered moest worden, begreep het dringende belang van de toestand.

De wind, die altijd meeluistert, deed zijn uiterste best om hem in een mum van tijd ter plaatse te brengen. Hij blies met zo'n overgave dat de vensters van het gebouw waar de bijeenkomst plaatsvond het begaven en Balbuzard binnen de kortste keren in het midden van de vergadering stond.

Hij schudde zijn pluimen en poten door en door en kijk: de etui van Claude, samen met een pruik die hij in de vlucht meegegraid had, vielen op de grond. Overal werd er gelachen in de bijeenkomst. Hiervan maakte Balbuzard gebruik om de vlucht te nemen zonder gevangen te worden.

Hij was echter niet overtuigd dat hij zijn opdracht wel goed had uitgevoerd. Daarom verborg hij zich achter een paal om te luisteren naar wat er verder nog verteld werd.

- Oh! Ah! Dit is afschuwelijk, kon je in alle talen horen.

De Groten der Aarde stonden helemaal verstomd.

Sinds die dag wordt er overal op de wereld luid verkondigd dat vervuilende energie besparen een dringende zaak is en dat elke kleine daad die je ergens stelt gevolgen heeft aan de andere kant van de wereld, want de lucht kent geen grenzen.

Op de boot in het Land van het Eeuwige Ijs zat Claude in diepe gedachten verzonken.

- Denk jij dat de mensen begrijpen dat iedereen, klein en groot, onze planeet ziek maken?
- Al diegenen die sleutels bezitten moeten dat weten, antwoordde Balbuzard, zeker van zijn stuk.

En hij maakte van de zon gebruik om de zijne te laten schitteren.

Claude glimlachte terwijl hij dacht aan al de sleutels die overal ter wereld in de handen van zo veel mensen op weg waren naar de kennis.

“We erven niet de aarde van onze ouders, we ontlennen die aan onze kinderen”

Keniaans spreekwoord

Opgedragen aan mijn grote broer van de poolvlaktes aan onze pasgeboren Simon...

Voor hun wetenschappelijke, efficiënte en kostbare bijstand, maar vooral voor hun aanwezigheid aan onze zijde, van harte duizend maal

“DANK”

- aan Claude Lorius, glacioloog, gouden medaille van het CNRS, lid van de Academie van de Wetenschappen ;
- aan Gauthier Gauthier Chapelle, doctor in de biologie, Algemeen Secretaris van de AISBL Biomimicry Europa ;
- aan de International Polar Foundation

D/2009 M.Dielemans, redacteur.

INTERNATIONAL
POLAR FOUNDATION